

І. Ю. Коцюбинський

Коцюбинський Юрій Михайлович

КОЦЮБИНСЬКИЙ ЮРІЙ МИХАЙЛОВИЧ (25. 11(07. 12). 1896, Вінниця – 08. 03. 1937, Москва) – військовий і партійний діяч, дипломат. Син [Михайла](#), брат [Ірини](#) та [Романа Коцюбинських](#). 1898 разом із родиною переїхав до Чернігова. Від 1906 навч. у Черніг. чол. гімназії. 1913 вступив до більшов. партії, займався актив. пропагандист. діяльністю. Наприкінці 1916 мобілізов. до рос. армії, у травні 1917 закін. Одес. школу прапорщиків. Служив у Петрограді (нині С.-Петербурґ). Делегований до складу Військ. організації при Петрогр. комітеті РСДРП(б) і Петрогр. військ.-рев. комітету. Під час більшов. перевороту в листопаді 1917 командував червоногвард. загonom Моск.-Застав. р-ну Петрограда. У грудні 1917 – нар. секр. з військ. справ, у січні–березні 1918 – головнокомандувач ЗС Рад. України; згодом – чл. Всеукр. рев.-військ. комітету (організовував більшов. підпіл. роботу), Тимчас. робітн.-селян. уряду України. Обраний чл. ЦК КП(б)У. 1919 – секр. Черніг. губерн. комітету партії, чл. реввійськради Укр. фронту; від 1920 – голова спец. представництва УСРР при Нар. комісаріаті з національностей РСФРР; від 1921 – голова дипломат. місії УСРР при РНК РСФРР; 1922–30 (з перевами) – на дипломат. роботі у Австрії та Польщі (надавав матеріал. допомогу укр. емігрантам, 1928 організував збір продовольства голодуючим в УСРР); від 1930 – на керів. посадах, зокрема від 1933 – голова Держплану і заступник голови РНК УСРР. У 1920-х рр. підтримував троцькіст. опозицію, однак 1928 звернувся до ЦК ВКП(б) із листом про вихід з неї. Критикував ставлення Й. Сталіна до нац. питання, разом із ін. укр. більшовиками обстоював необхідність надання кер-ву УСРР більшої самостійності. 22 жовтня 1934 звільнений із посад і виведений зі складу ЦК КП(б)У. В лютому 1935 заарешт., за звинуваченням у антирад. діяльності засудж. до 5 р. заслання. Покарання відбував у Зх. Сибіру (РФ). 5 жовтня 1936 заарешт. вдруге, 8 березня 1937 за звинуваченням у створенні

націоналіст.-троцькіст. центру засудж. до розстрілу. Реабіліт. 1956.

Рекомендована література

1. Чуприна М. С. Юрій Коцюбинський. К., 1971;
2. Цюпа И. А. Через тернии к звездам. Москва, 1973;
3. Ярошенко А. Д. Головком республіки. К., 1977;
4. Пиріг Р. Юрій Коцюбинський: Велич і трагізм долі // ЛУ. 1989, 15 черв.;
5. Коцюбинський І. Доля синів Михайла Коцюбинського // Ятрань. 2009. № 9.

Бібліографічний опис:

Коцюбинський Юрій Михайлович / І. Ю. Коцюбинський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-1187>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).